

การศึกษาความคิดเห็นด้านโภชนาการสำหรับเด็กของผู้ปกครองเด็กวัยอนุบาลที่มีน้ำหนัก
ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและเกินเกณฑ์มาตรฐาน ในกรุงเทพมหานคร

นางสาววิไลวรรณ กลิ่นถาวร

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-14-2009-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF OPINION ON CHILDREN NUTRITION OF PARENTS WITH
UNDERWEGHT AND OVERWEIGHT PRESCHOOL CHILDREN
IN BANGKOK METROPOLIS

Miss Wilaiwan Klientavorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Early Childhood Education
Department of Curriculum, Instruction, and Educational Technology
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2005
ISBN 974-142009-9

481854

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาความคิดเห็นด้านโภชนาการสำหรับเด็กของผู้ปกครองเด็ก
วัยอนุบาลที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและเกินเกณฑ์มาตรฐาน
ในกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาววิไลวรรณ กลิ่นถาวร

สาขาวิชา

การศึกษาปฐมวัย

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.อรชกา ตูลานันท์

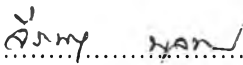
คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คนบดีคณะครุศาสตร์

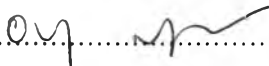
(รองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

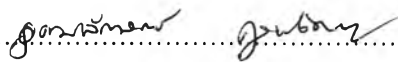
.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. จีระพันธุ์ พูลพัฒน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร. อรชกา ตูลานันท์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร)

วิไลวรรณ กลิ่นถาวร : การศึกษาความคิดเห็นด้านโภชนาการสำหรับเด็กของผู้ปกครองเด็กวัยอนุบาลที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและเกินเกณฑ์มาตรฐาน ในกรุงเทพมหานคร (A STUDY OF OPINION ON CHILDREN NUTRITION OF PARENTS WITH UNDERWEIGHT AND OVERWEIGHT PRESCHOOL CHILDREN IN BANGKOK METROPOLIS) อ. ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. อรชภา ตูลานันท์, 115 หน้า ISBN 974-14-2009-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นในด้านโภชนาการของผู้ปกครองเด็กวัยอนุบาล(2)เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองในด้านโภชนาการสำหรับเด็กวัยอนุบาลที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและเกินเกณฑ์มาตรฐาน (3) เปรียบเทียบการเลือกอาหารของเด็กวัยอนุบาลที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและเกินเกณฑ์มาตรฐาน ตัวอย่างประชากรเป็นผู้ปกครองเด็กวัยอนุบาล และเด็กวัยอนุบาลที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและเกินเกณฑ์มาตรฐาน ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 372 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครอง แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครอง แบบสังเกตการเลือกอาหารของเด็ก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กวัยอนุบาลมีคะแนนอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ ข้อควรปฏิบัติในการเลือกซื้อและประกอบอาหาร ส่วนเรื่องที่คุณผู้ปกครองเห็นด้วย คือ ประเภทและปริมาณของอาหารที่เด็กควรได้รับ ส่วนเรื่องที่คุณผู้ปกครองไม่เห็นด้วย คือ ข้อที่ไม่ควรปฏิบัติเกี่ยวกับประเภทและปริมาณของอาหารที่เด็กควรได้รับ ความเชื่อที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับอาหารของเด็ก ลักษณะทางด้านร่างกายของเด็กที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและเกินเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนสิ่งที่คุณผู้ปกครองปฏิบัติตัวทุกครั้งคือการเป็นแบบอย่างการรับประทานอาหารของคุณผู้ปกครอง บ่อยครั้งที่ผู้ปกครองสอนเกี่ยวกับโภชนาการและการรับประทานอาหาร ส่วนสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติเป็นแบบอย่างการรับประทานอาหารให้กับเด็กและสิ่งที่ไม่ควรสอนเกี่ยวกับโภชนาการและการรับประทานอาหารให้กับเด็กนั้นผู้ปกครองปฏิบัติกัน ๗ ครั้ง

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านโภชนาการสำหรับเด็กของผู้ปกครองเด็กที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและเกินเกณฑ์มาตรฐานในการเลือกอาหารของผู้ปกครอง การปฏิบัติตัวของผู้ปกครอง และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติตัวของผู้ปกครองเด็กวัยอนุบาลจากแบบสอบถามมีคะแนนไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบการเลือกอาหารของเด็กวัยอนุบาลที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและเกินเกณฑ์มาตรฐานแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาหารหวานแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการเลือกผลไม้ไม่แตกต่างกัน

ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา..... ลายมือชื่อนิสิตวิไลวรรณ กลิ่นถาวร.....
 สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....อรชภา ตูลานันท์.....
 ปีการศึกษา 2548..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4583784627 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION

KEYWORD : OPINION ON CHILDREN NUTRITION / UNDERWEIGHT AND
OVERWEIGHT PRESCHOOL CHILDREN

WILAIWAN KLIENTAVORN : A STUDY OF OPINION ON CHILDREN NUTRITION
OF PARENTS WITH UNDERWETGHT AND OVERWEIGHT PRESCHOOL
CHILDREN IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ORACHA
TULANANDA, Ph.D. 115 pp. ISBN 974-14-2009-9

The purposes of the study were to 1) study opinion on children nutrition of preschooler's parents 2) compare opinion on children nutrition of parents with underweight and overweight preschool children 3) compare food choices of underweight and overweight preschoolers. The sample was 372 parents of preschool children and underweight and overweight preschool children in Bangkok Metropolis. The instrument used were a parental opinion questionnaire, a parental opinion interview form, and a children observation form. The data were analyzed using percentage, mean of arithmetic, standard deviation, and t-test.

The results were as followed:

1. Preschooler's parents strongly agreed on good practice in buying and preparing food while agreed on types and quantities of food that children should received. They strongly disagreed on items described inappropriate types and quantities of food for children; food myth; and opinion on under and overweight children characteristics. Parents were always being a good role model in food consumption and frequently teach children about nutrition and food consumption. They rarely practiced inappropriate teaching method or being a bad role model.

2. There were no significant differences in food selection, parental practices; and other factors that effect parental practice of parents of underweight and overweight preschool children.

3. Underweight and overweight children's choices of main dishes and deserts were significantly difference at .01 while the choices of fruits were not significantly difference.

Department Curriculum, Instruction, and Educational Technology Student's signature Wilaiwan Klentavorn
Field of study Early Childhood Education Advisor's signature O. Tulananda
Academic year 2005 Co-advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ ดร. อรชา ตูลานันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งได้กรุณาให้ข้อคิด คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาของการทำวิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจในความกรุณา และความเป็นกันเองของท่านอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านผู้ทรงคุณวุฒิรองศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี รองศาสตราจารย์ ดร. เอมอัชฌา วัฒนปฎานนท์ และอาจารย์สุกัญญา กาญจนกิจที่กรุณาให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือ

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. จีระพันธ์ พูลพัฒน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนั้นข้าพเจ้าขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ทุกคน จากโรงเรียนอนุบาลเตรียมศึกษา และสถาบันพัฒนาทักษะสมองและความคิดสร้างสรรค์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและมีส่วนร่วมทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

เหนือสิ่งอื่นใด ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ พี่สาวที่สนับสนุนในทุกด้าน และให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้าตลอดมาจนประสบความสำเร็จในวันนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
เด็กวัยอนุบาล.....	11
ความหมายของเด็กวัยอนุบาล.....	11
ความสำคัญของเด็กวัยอนุบาล.....	11
พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กวัยอนุบาล.....	13
โภชนาการของเด็กวัยอนุบาล.....	18
ความหมายของโภชนาการเด็กวัยอนุบาล.....	18
ความสำคัญของโภชนาการเด็กวัยอนุบาล.....	19
พฤติกรรมการรับประทานอาหารของเด็กวัยอนุบาล.....	19
ความต้องการอาหารของเด็กวัยอนุบาล.....	21
ปัญหาที่เกิดจากการจัดโภชนาการของเด็กวัยอนุบาล.....	23

บทที่	หน้า
ก. เด็กที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน.....	25
ข. เด็กที่มีน้ำหนักเกินเกณฑ์มาตรฐาน.....	28
บทบาทของผู้ปกครองเด็กวัยอนุบาลในการจัดโภชนาการ.....	30
ความหมายของบทบาทของผู้ปกครองในการจัดโภชนาการ.....	30
ความสำคัญของบทบาทของผู้ปกครองในการจัดโภชนาการ.....	30
บทบาทของผู้ปกครองในการจัดโภชนาการให้กับเด็กวัยอนุบาล.....	33
การเป็นแบบอย่าง.....	33
การวางแผนเกี่ยวกับอาหาร.....	34
การสอนเกี่ยวกับโภชนาการและการรับประทานอาหาร.....	41
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	84
สรุปผลการวิจัย.....	85
อภิปรายผลการวิจัย.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	90
รายการอ้างอิง.....	92
ภาคผนวก.....	96

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	97
ภาคผนวก ข รายชื่อโรงเรียน.....	99
ภาคผนวก ค ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	101
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	115

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 พลังงานที่เด็กอายุ 1-6 ปีต้องการ.....	22
2 ผลของการรับประทานอาหารที่ไม่ถูกหลักโภชนาการ.....	27
3 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	47
4 โครงสร้างของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
5 สถานที่ วัน เวลาที่เก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต.....	51
6 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามสถานภาพ.....	56
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติใน ด้านประเภทและปริมาณของอาหารที่ได้รับ.....	60
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อที่ไม่ควรปฏิบัติ ในด้านประเภทและปริมาณของอาหารที่ได้รับ.....	61
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองในด้าน ความเชื่อที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับอาหารของเด็ก.....	62
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับ ลักษณะเชิงบวกของเด็กที่มีน้ำหนักเกินเกณฑ์มาตรฐาน.....	64
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับ ลักษณะเชิงบวกของเด็กที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน.....	65
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติ ในด้านการเลือกซื้อและประกอบอาหาร.....	66
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับ สิ่งที่ผู้ปกครองไม่ควรปฏิบัติในด้านการเลือกซื้อและประกอบอาหาร.....	67
14 จำนวน ร้อยละการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติของผู้ปกครองเกี่ยวกับสิ่งที่ควรปฏิบัติ ในด้านการเลือกซื้อและการประกอบอาหาร.....	68
15 จำนวน ร้อยละการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติของผู้ปกครองเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ ในด้านการเลือกซื้อและการประกอบอาหาร.....	71

16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตัวของผู้ปกครองในการปฏิบัติเป็นแบบอย่างการรับประทานอาหารของผู้ปกครอง.....	72
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตัวของผู้ปกครองในสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติเป็นแบบอย่างการรับประทานอาหาร.....	73
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตัวของผู้ปกครองในสิ่งที่ผู้ปกครองควรปฏิบัติเกี่ยวกับโภชนาการและการรับประทานอาหารให้กับเด็ก.....	74
19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตัวของผู้ปกครองในสิ่งที่ผู้ปกครองไม่ควรปฏิบัติเกี่ยวกับโภชนาการและการรับประทานอาหารให้กับเด็ก.....	75
20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นขององค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติตัวของผู้ปกครอง.....	76
21	การเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านโภชนาการสำหรับเด็กของผู้ปกครองเด็กวัยอนุบาลที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน.....	78
22	การเปรียบเทียบการเลือกอาหารคาวที่เหมาะสมของเด็กวัยอนุบาลที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและเกินเกณฑ์มาตรฐาน.....	79
23	การเปรียบเทียบการเลือกอาหารหวานที่เหมาะสมของเด็กวัยอนุบาลที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและเกินเกณฑ์มาตรฐาน.....	80
24	การเปรียบเทียบการเลือกผลไม้ที่เหมาะสมของเด็กวัยอนุบาลที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและเกินเกณฑ์มาตรฐาน.....	80